

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
In străinătate . . . . . 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Țara oamenilor buni

Toți o căutăm, toți o dorim, și ea nu este departe. Oricine o poate găsi!

În sat la noi am pomenit un om ciudat. Îl chema Chirion. Avea căsuță și familie, în rând cu ceilalți creștini. Două vacuțe îi purtau carul și plugul, câteva oișoare îi deduceau masa. Toamna, când umbla veac bun, umplea un coșar de cucuruz, mai un corlan cu ceapă, cu fasole, o butișoară cu varză, ca toți plugarii. Viața lui și a căsenilor cu cari îl dăruise Dumnezeu, îi era când mai senină, când mai înnoirată, după a lumii nestatornicie și priosteală.

Chirion Lungu, precum îl striga la dări și la protocoale, era deochiat pentru gura lui. Pentru gură și pentru firea de a fi veșnic nemulțămît! Adevărat că și avea un glas răsunător, ca o meliță. Când ara Chirion Lungu în Podiree, întreagă comuna știa ce i-a dus nevasta de amiazi. Când mergea pe la cancelaria satului, se adunau oamenii ca la foc, așa povestea cu Domnu Natea, notarul. Iar dacă ajungea cu cineva la scârbă, la schimb de vorbe aspre, săreau oamenii din comunele vecine, cu furci, cu topoare, ca la revoluție.

Tot așa era și la veselie. Râdea de se umpleau văile, ca Voinic-Infiorit din poveste. Însă râdea rar. Din Paști în Crăciun.

Era și om bisericos Chirion Lungu din sat dela noi. Nu se întâmpla duminecă, să smintească dela sfânta liturghie. Avea scaun lângă fereastră, aproape de altar. Se închina umilit la icoane și ocinașele nu uita niciodată să le zică. Petrecea pe toți morții, cu frunză de calapăr în mână și era purtător de prapor, în frunte.

Meteahna lui Chirion era că veșnic răbștea, se arăta adică nemulțumit de vremi, cari nu umblă cum ar trebui, de ploii, de secetă, de țară, de popa, de clopotul din turn, de toacă. De câte's pe lume, de toate.

Se plângea însă mai ales de răutatea oamenilor. Și din sat dela noi și de aiurea. El vedea pe toți lacomii, pe toți fățarnicii și lingușitorii. După fiecare gard din comună vedea pitit un hoț, un răufăcător. Nu era femeie cu coșită, să n'o bănuiască de toate relele. Că-i prădătoare, că iubeste uieguța și

se cotește cu toți prășcâii. Iar ce privește pe slujbașii satului, pe jurați, consilieri, notari, primari, curatori, îi socotea din viață stâlpi ai iadului.

— Aștia ne mănca și ne seacă pe noi! — spunea Chirion Lungu într'una. Noi trudim, ei fură și se îngrașă!

În spate, nici Popa Vasile nu era cruțat. Ba că-i așa, ba că pe dincolo. Că altmintrelea ar trebui să predice în biserică și să iee biciul la păcătoși și netrebniți, ca Isus Hristos în pridvorul sinagogii.

În față chiar nu cuteza. Ci făcea ochi cuvioși și spunea adeseori:

— Părinte Lică, Sfinția Ta ești om cărturar și față cu dar. N'ai putea să-mi spui mie, unde s'ar găsi în lumea asta „Țara oamenilor buni”? Eu acolo aş vrea să mă duc. Să știu anumit că dau de această țară, îmi vând vacile, îmi bag copiii slugulițe și plec mâine. Că în răutatea asta dela noi mă înăbuș, nu mai pot trăi!

Popa nostru, când l-a auzit mai întâi vorbind așa, a răspuns cu blândețe, că de-o țară cu acest nume nu se face vorbă nici în scripturi, nici în școli, la geografie. Așa ceva nu se pomeneste. Însă ar fi bine să aibă în minte pilduirea Mântuitorului cu lanul, în care împreună cu grâul crește și pelomida și spinul. La seceriș acestea se taie și se aruncă în foc.

Chirion Lungu a înțeles, n'a înțeles, Dumnezeu știe. El o mâna într'una cu „Țara oamenilor buni”, unde-o fi aia, că acolo s'ar duce. Ani dearândul asta-i era întrebarea, când întâlnea oameni cu învățătură, cunoscători de scrisoare, de slove:

— „Țara oamenilor buni” n'ați știu, rogu-vă, unde ar fi pe acest pământ? Eu vreau să plec acolo.

Când eram copil andru și întâlneam pe nenea Chirion Lungu, îl întrebam de departe:

— Când pleci, nene Lungule? Ai auzit veste de țara aia?

Dumnealui tot striga, ca o meliță, peste sat, peste văi și lunci, peste dealuri și pripoare, striga într'una, de-i mersese vestea și i-a rămas numele: Omul cu țara.

Odată însă i-s'a infundat.

S'a potrivit în comună la noi un preot misionar, călugăr dela o mănăstire îndepărtată, rugat de părintele nostru, să vie să mai scuture pe oameni din amorțeală sufletească. Predica de 3—4 ori pe zi, încât ne miram ce putere i-a dat Dumnezeu, să nu-și piardă glasul de atâta zoală și învățătură. Chirion Lungu, la sfârșitul misiunilor l-a întrebat și pe acest călugăr învățat de „țara oamenilor buni”.

— Țara asta nu-i departe, nene dragă. Ea se află foarte aproape, să întinzi mâna și s'o găsești. Nu trebuie pașaport, nu se cere cheltuială. Trebuie însă găsită și văzută. Și trebuie desfunde căile cari duc la dânsa. Ea este *curățenia sufletească a fiecăruia.*

N'ai auzit d-ta, nene, că hoțul însuși strigă mai tare hoț altora, ca să nu fie el descoperit? Vezi pizmă în inima altuia? Ai căutat în a ta, ce-i acolo? Zici că deaproapele tău este lingușitor? Lacom? Înrațit? Nu cumva aceeaș boală te paște și nu încapi, n'ai rând, de vecin, să faci asemenea?

Țara oamenilor buni este acolo, unde oamenii sunt creștini și cu fapta, nu numai cu numele. Este acolo, unde rugăciunea și închinarea la icoane, nu este numai spuză, ci simțire curată, adevărată. Este acolo, unde oamenii toți îl cunosc pe Dumnezeu și trăiesc după poruncile lui. Ea este acolo, unde sufletul meu, al tău, al tuturor, este într'adevăr curat și pătruns de sfințenie.

Țara oamenilor buni este acolo, unde fiecare nu caută să măture veșnic la poarta vecinului, ci totdeauna în fața casei sufletului său.

A. MELIN

Serbare școlară. Duminecă în 16 Iunie fetițele dela Școala primară din Institutul Recunoștinței, au avut o frumoasă serbare în sala de gimnastică a liceului de băieți, la care a fost de față un public foarte numeros, îndeosebi părinți ai dragălașelor copile. S'a jucat plesa „Ileana Cosinzeana”, cu lumea din povești a zinelor, piticilor, ursitoarelor și altor arătări de vis din basme. Copilițele au fost cari de cari mai bine în rolurile lor, iar costumele străluceau de culori și fire aurite. La sfârșit a fost un bun program de gimnastică a străjărilor. Domnișoarele învățătoare *Cojocartu* și *Petran*, pot fi mângălate de munca pe care au deus-o.

Tălcuirea evangheliei duminicii

Duminea 1 după Rusalii, a tuturor sfinților (Matei 10, 32—33; 37—38; 19, 27—30).

Evanghelia de astăzi este compusă din 3 părți, dupăcum se vede și din stihurile arătate la început.

În partea întâie (10, 32—33) ni-se vorbește despre aceia cari îl vor mărturisi pe el înaintea oamenilor ori se vor lepăda de el. Iar aceasta o face biserica fiindcă astăzi este duminica tuturor sfinților, void să arete, ce mare vrednicie au sfinții cari de fapt l-au mărturisit pe el înaintea oamenilor.

Biserica noastră adevărat pomenește în fiecare zi câte unul sau mai mulți sfinți. Fiindcă însă sfinții sunt cu mult mai mulți decât să-i poată sărbători pe toți, pentruca să nu piardă întrepunerea pentru noi a nici unuia dintre ei, biserica răsăriteană îi pomenește pe toți deodată, în duminica întâie după Rusalii, iară cea apuseană în ziua de 1 Noemvrie.

Cine sunt însă sfinții? Oameni cucernici și cu frica lui Dumnezeu, dela începutul creștinismului până în zilele noastre, cari pe lângă că au ținut cu scumpătate poruncile dumnezeiești și bisericesti, și-au mărturisit credința ori de câte ori a fost lipsă, iar, când a fost nevoie, această credință, cucernicie și dragoste neșarmurită către Isus și-au pecetluit-o cu jertfe neasămuite, jertfindu-și nu numai averea, sănătatea și familia ci până și viața pentru Isus Hristos. Iată pentruce începe deci sf. evanghelie de astăzi cu cuvintele:

32. *Zis-a Domnul ucenicilor săi: „Tot celce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor, mărturisi-l-voiu și eu pe el înaintea Tatălui meu carele este în ceruri. 33. Iară celce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, și eu mă voiu lepăda de el înaintea Tatălui meu carele este în ceruri.*

Cuvinte clare și limpezi, cari n'au nevoie să fie tălcuite.

Urmează partea a doua a evangheliei de astăzi, în care Isus arată, cine este vrednic să-i urmeze lui. Nu oricine, decât aceia cari știu să-și jertfească chiar și pe cei mai scumpi din familie pentru Isus. De aceea spune el cuvintele acestea, pe cari nu le-a mai spus nici un om de când dăinuște această lume:

37. *Celce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine; și celce iubește pe fiu sau pe fată mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine.*

Iată una dintre cele mai bune dovezi că Isus Hristos este Dumnezeu adevărat, altfel cum ar îndrăzni să ceară atâta dragoste?! Mai multă decât a fiului sau a fiicei către tată sau mamă și mai mare chiar și decât dragostea unui tată sau mamă către fiu sau fiică!

Dar Isus nu se îndestulește nici cu dragostea aceasta, ci el cere să-l iubim mai mult chiar și decât pe noi însine:

38. *Și celce nu-și ia crucea sa și nu vine după mine, nu este vrednic de mine.*

A-și lua crucea înseamnă a suferi necazuri, bătăi, închisoare, dureri, până și moartea cea mai crudă. A-și lua crucea înseamnă a abdice de toate plăcerile lumii acesteia, suferind cu drag toate neplăcerile și încă pentru Isus. Dar nici cu atâta nu se îndestulește Isus, ci mai cere să-l și urmăm întru toate, pentrucă altfel nu suntem vrednici de el. Ei bine, sfinții tocmai

prin purtarea crucii și prin urmarea lui Isus au devenit sfinți.

Urmează partea a treia a evangheliei de astăzi, în care se arată răsplata acelor cari l-au urmat, adevărat răsplata sfinților. Cele ce urmează nu sunt luate din acest cap al zecelea, ci dintr'al nouăsprezecelea, în care dupăce arătase Isus o căsătorie odată încheiată nu se mai poate desfășura, a dovedit ce mare dragoste are pentru copii și cât de greu este lucrul a intra întru împărăția cerurilor. Apostolii, în urma acestor tălcuiți a lui Isus, au rămas foarte adânc pătrunși de cuvintele Domnului, ba li-s'a mai părut că cuprind și un fel de muștrare și un fel de neîncredere în ei a Domnului, de aceea

27. *Atunci răspunzând Petrus lui: „Iată noi am lăsat toate, și am venit după tine, ce va fi dară cu noi?” 28. Iară Isus a zis: „Adevăr zic vouă că voi, cari veniți după mine, la nașterea cea a doua oră”, când va șede pe scaunul omului pe scaunul mării sale, și voi veți șede și voi pe douăsprezece scaune judecând cele douăsprezece neamuri ale lui Izrail.*

Nașterea cea de a doua oră este învierea cea de obște, după care se va face judecata cea din urmă. A șede pe scaunul mării aici înseamnă a judeca. Cele 12 neamuri ale lui Izrail au eșit din cei 12 fii ai lui Izrail, și fiecare neam este numit după numele aceluia fiu al lui Iacob dela care s'a tras. Iată și numele celor 12 fii ai lui Iacob: Ruvin, Simeon, Levi, Iuda, Dan, Nettalim, Gad, Asir, Isachar, Zavelon, Iosif și Ventamin. Izrail este numele cel dat de Dumnezeu lui Iacob și înseamnă luptător al lui Dumnezeu.

29. *Și tot celce-și va lăsa casa sau pe frați, sau pe surori, sau pe tată, sau pe mamă, sau pe muiere, sau pe prunci, sau țarinile, pentru numele meu, însutit va lua, și viața de veci va moșteni.*

Foia „UNIRII POPORULUI”

Școalele dela Blaj

Cuvântare rostită la 15 Iunie 1935 din prilejul întâlnirii după 40 de ani a absolvenților liceului din Blaj

de **Oct. C. Tăslăuanu**
fost ministru

Iubiți colegi,

Pe aripele vremii au sburat 40 de ani — aproape o jumătate de secol — de când am părăsit liceul din Blaj. Din tineri sburdalnici, cu mustața abia răsărită, din flăcăi plini de nădejdi și de iluzii, iată-ne ajunși aproape moșnegi bătrâni, cu părul cărunt, cu trupul gârbovit de poverile vieții, dar cu sufletul încă tot dornic de a se înălța spre zările albastre ale idealismului.

Unii dintre noi au căzut în luptă, iar dintre foștii noștri profesori nu vedem pe nici unul între noi. S'au dus toți, dar amintirea lor ne-a rămas scumpă și cred că exprim sentimentele voastre ale tuturor când vă rog, ca în semn de pomenire, să ne ridicăm și să păstrăm câteva clipe tăcerea reculegerii și a închinării pentru ei.

Iubiți colegi, noi am făcut parte dintr'o generație fericită, dintr'o generație căreia i-a

fost dat să-și vadă visul cu ochii. Vă aduceți aminte că pe tabloul colectiv al fotografiilor noastre de absolvenți ai liceului, în mijloc cu regretatul profesor de clasă Groze, am scris deviza: „Venin vom lua, în foc ne vom scâlda pentru Idealul național”. Vă mai aduceți aminte că procurorii unguri ne-au anchetat și pe o parte dintre noi ne-au eliminat în cursul examenului de maturitate, pe care a trebuit să-l trecem în iarna anului 1895 la liceul din Năsăud.

Deviza pe care ne-am ales-o în tinerețe a fost o călăuză a vieții noastre și fiecare dintre noi, în marginile puterilor datorite de Dumnezeu și între împrejurările hotărâte de soartă, a luptat pentru izbândirea ei. Voința Celui de sus a vrut ca idealul național, pentru care am ostenit, trup să se facă și acum, spre sfârșitul zilelor noastre, să ne întâlnim în România întregită, așa cum am visat-o.

Trecând peste toate suferințele îndurate și peste toate neajunsurile cari mai întunecă încă cerul Patriei noastre mărite, să mulțumim smerit Celui de sus, că ne-a învrednicit să ajungem aceste zile, când vedem că Ungaria milenară cu procurorii ei s'a prăbușit, iar visul nostru pentru care am fost anchetați și eliminați, a biruit.

Ideia națională a fost sădită în inimile noastre de școalele Blajului. Dacă această idee a biruit, se datorește și Blajului.

În acest opid modest s'au aprins cele dintâi făclii ale naționalismului pentru întreg

neamul. Aici, printre zidurile sărăcăcioase, trăit cel dintâi dascăl, cari au pus temelii României întregite de azi. De aici din acest cuib al spiritualității naționale au plecat, după cete, elevi cari au propovăduit și în deal și dincolo de Carpați credința în neamul românesc.

Aici pe Câmpul Libertății s'au proclamat drepturile Românilor ca națiune.

Toate aceste n'au fost din întâmplare, fiindcă aici era metropola culturală și națională a neamului românesc întreg.

De acela, iubiți colegi, locul în care găsim e un loc sfânt și îngăduiți-mi să mă prostern cu cucernicie în fața zidurilor care au ocrotit atâta gândire și atâta simțire mănăscă.

Acest orașel dela împreunarea Târnavilor ar trebui transformat într'un loc de pelerinaj, într'un loc de reculegere sufletească pentru generațiile de azi și cele de mâine, chemate să clădească mai departe mărețea împărăției românești, concepută dintru început de cărturarii Blajului.

E regretabil că oficialitatea țării întregi n'a dat atențiunea cuvenită Blajului și nu i-a oferit sprijinul necesar ca să poată deveni un oraș vrednic de trecutul său. Azi îl găsim aproape tot așa cum l-am lăsat acum 40 de ani.

Ca un omagiu pe care-l datorăm acestui orașel în care au învățat carte atâtea generații de români, să-mi permiteți să fac o

Așadară toți aceștia vor lua înșutit aici pe pământ încă și anume înainte de toate având conștiință liniștită, odihnă și pace lăuntrică, iară în lumea cealaltă viața de veci vor moșteni, adecă vor primi cea mai mare fericire ce numai se poate, închipui, și anume vor vedea pe Domnul față la față și vor petrece împreună cu el.

Apostolii, auzind despre această răsplată minunată, ușor au putut presupune că ei vor fi cei dintâi, cari se vor împărtași de această răsplată, fiindcă ei au fost și cei dintâi cari și-au lăsat totul pentru Isus. Pentruca să împrăstie din sufletele lor această amăgire și rătăcire, și pentruca să înțeleagă și mai bine cuvintele sale, le spune că nu dela vremea intrării în slujba lui Isus atârnă răsplata pe care le-o va da, ci dela aceea, dacă cineva e statornic până în capet în slujba către Isus. De aceea adauge cuvintele:

30. *Iară mulți din cei întâi vor fi pe urmă, și din cei de pe urmă întâi.*

* * *

Isus poștește așadară nu numai să credem întru el ci să-l și mărturisim cu gura. — Pe Isus trebuie să-l iubim mai mult decât pe cei mai de aproape ai noștri. — Răsplata celor ce-l iubesc pe Isus este mai mare decât ni-o putem închipui.

Părintele Iuliu

Serbarea zilei Restaurației la Vadul lui Carol II

S'au împlinit unei ani de glorioasă domnie a M. Sale Regelui Carol al II-lea. Ziua aniversării domniei Sale se împletește cu ziua de glorie a comunei noastre, cu ziua când în mijlocul lanurilor și'n mijlocul țărănilor de aici s'a pogorit vlăstar regese. Astăzi ne-am strâns eu toții să sărbătorim amintirea acelei neuitate zile. Au venit la serbare și din alte comune. Mai ales școlari din: Birtim, Bratea, Bălnaca, Sumeuiuș, Dobricionești, Măgești, Jossani, Butan, Zece-Hotară, Cacuciul-Vechiu, Topa, Gheghie, Luncșoara, Cornișel și Ortiteag,

precum și o mulțime de săteni veniți din toate comunele vecine Vadului,

Dimineața la orele 8 s'a făcut primirea autorităților militare ce au sosit cu trenul dela Oradea. Au sosit d-l Locot. col. Constantin Luca; locotenenții: C. Hariga, Bădulescu T., Bazin; ky M., Popescu D. și Georgescu Gh. Reprezentanții armatei sunt primiți în gară de d-nii Victor Illea, medic, Gavril Brindaș notar, Bota Iuliu șef de gară și o mulțime de intelectuali și țărani.

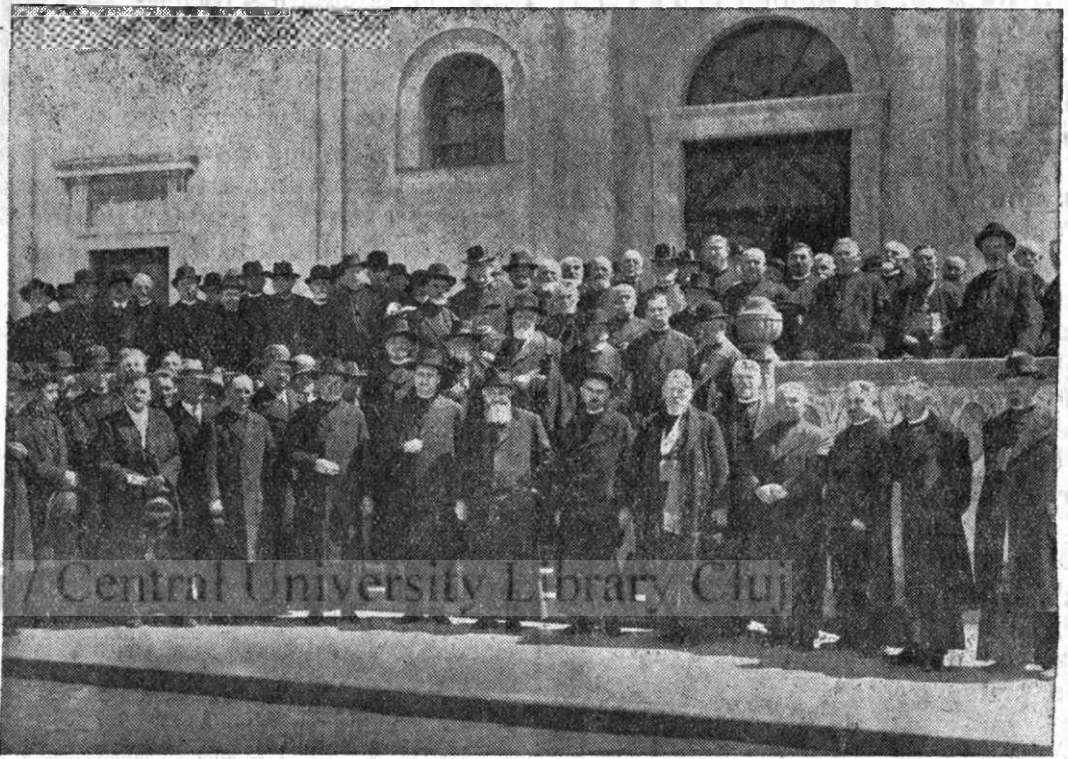
Dela gară, mulțimea în coloane de marș, în frunte cu muzica militară, pornește spre biserica din Vadul lui Carol II. La biserică părintele *Gheorghe Bonea*, după terminarea sf. liturghii oficiază un Te-Deum și rostește o însuflețită cuvântare reînviind în suflete ziua aceea când M. Sa, actualul Rege Carol II, pe aripile văzduhului s'a lăsat în mijlocul câmpului comunei noastre.

După sf. slujbă asistența se încolonează

și în frunte cu muzica militară pornește spre locul unde M. S. Regele a aterizat în ziua de 6 Iunie 1930. Aici, sosiți — primul care ia cuvântul e d-l locot. col. *Const. Luca*. D-sa ne spune cum M. S. Regele Carol II mână de dorul de țară, vine pe aripi de oțel și se coboară la Vadul-Crișului în ziua de 6 Iunie 1930, unde după lunga-l pribegie stă de vorbă de prima dată cu țărăni. Ni-l prezintă pe M. S. Regele Carol II ca pe Regele culturii, progresului și unității naționale. Ziua aniversării din dragoste față de tineret a numit-o ziua „Tinerimii Române“.

Mai vorbesc apoi d-nii *Victor Illea* medicul circumsc. și inițiatorul acestei serbări; D-sa arată că țărăni din Vad au fost primii cari au vorbit cu M. S. Regele. Mulțumește apoi tuturor celor de față și celor cari au contribuit la reușita serbării.

În numele corpului didactic vorbește dl director al școlii din Vadul lui Carol II *Pașan Ștefan*; d-sa accentuează că ziua de 8

După alegerea de mitropolit dela Blaj

punere concretă, care să eternizeze și întâlnirea noastră de azi.

Propun crearea unui fond din care să se ajute vechile așezăminte culturale și să se întemeleze altele noi, și din care să se poată înfrumuseța Blajul și împrejurimile lui. Acest fond să fie administrat de Mitropolia Blajului. La acest fond ar contribui toți foștii elevi ai Blajului, fiecare cu cât poate. Cred că prin acest act aducem cea mai pioasă recunoștință Blajului în care am crescut și în care am învățat să fim Români.

Vă urez la toți încă mulți ani de viață și sper că ne vom mai putea întâlni după 10 ani când se va împlini o jumătate de veac dela absolvarea Liceului din Blaj.

La revedere peste 10 ani.

*

Scrisoarea unei foste eleve

Domnule Director,

Scritu aceste rânduri, conform promisiunii pe care am făcut-o la despărțirea noastră de școală, ca eleve, de a scrie cel puțin în fiecare an câte-o carte postală adresată Direcțiunii, spre a putea ști despre fostele eleve, ce fac și pe ce cărări au apucat. Pe mine, acest îndemn ce ni l-ați dat DVoastră, mă mustră, căci a trecut aproape o jumătate de an și n'am avut fericirea să mai întâlnesc pe D-nii sau D-nele și D-șoarele Profesoare, ca să le mulțumesc pentru învățăturile ce mi-au

dat și sfaturile pe cari, atunci, poate nu le prețuiam îndeajuns. Așa sunt elevele; văd ceva rău și prea autoritar în mal marii lor. La fel am judecat și eu, ca orice elevă.

Vai, acum m'am schimbat și mi-aduc cu drag aminte de clipele când eram elevă a Blajului. Ce n'aș da să mai fiu odată! Dar nu se mai poate.

Dupăce termini școala, vezi cât de mari sunt greutatele vieții. Lupta pentru existență e atât de grea, mai ales pentru unii! Nici pentru mine nu e deloc ușoară, căci suntem o familie numeroasă, am opt frați. Când am sosit dela școală, tata mi-a zis:

— Vezi fată, eu ți-am dat o diplomă, acum tu, prin munca ta, îți vei câștiga existența cea de toate zilele. Muncește și crede în bunul Dumnezeu. El te va ajuta.

Aceste cuvinte mă călăuzesc în viață. Și țin să Vă anunț, unde îmi fac practica cerută de legea profesională. Am intrat practicantă la 1 Decembrie 1934 și, acum, la sfârșitul lui Malu îmi expiră termenul de șase luni. Practica mi-o fac la Sebeș, orașul cel mai apropiat de casă. E bine, că cina o mănânc acasă. Instituția la care practizez este: Direcțiunea VII Regională Silvică. Deja din numirea ei se vede, că are ca obiect principal exploatarea pădurilor. Conducătorii sunt toți oameni foarte buni și cu pregătire specială în ramura lor.

Orele de serviciu sunt dela 7.30 până la 1.30, dar și după masă avem în toate zilele,

mai ales acum, cu încheierea anului comercial și întocmirea bilanțului.

Când veți primi scrisoarea aceasta și veți găsi-o că nu este scrisă în stilul cuvenit, Vă rog să nu mă judecați. Cred chiar că mă veți ierta.

La încheiere îmi aduc aminte de articolul publicat de DVoastră în „Unirea Poporului“ sub titlul: „Crăciunul la Clinică“. L-am citit și am vărsat chiar și lacrimi, zicând:

— Vai Doamne, eu care am fost sănătoasă și n'am fost atunci nici măcar posomorîți, poate chiar prea veselă, întreagă familia. Iar alții, sărmanii de ei, în ce chinuri grozave s'au sbătut! În deosebi cuvântul acela „părăsiți de toți“ m'a îndurerat mai mult.

M'am gândit mult cum să fac ca și eu să pot ajuta pe acei bolnavi. Și m'am decis că, dacă nu-mi voi căpăta post de funcționară, o să mă fac „Soră de Caritate“. Rog numai pe bunul Dumnezeu să-mi ajute!

Ce mai face Dna V.? Mi-a fost o profesoară de model. Nu i-am uitat mai ales sfaturile bune ce mi-a dat. Ce mai face Dșoara V. F., fosta mea dirigintă? Și toate celelalte Dșoare Profesoare? Vă rog să le spuneți sărutări de mână.

Închei, rugându-Vă să mă scuzați, că v'am scris atât de lung. Cu drag, a DVoastră fostă elevă, la Comerț.

Sebeș, 20 Maiu 1935

Rafila Avram

Din țară și de peste graniță

Trei adunări politice

În duminică trecută *național-tărăniști* au ținut adunare mare la Brașov. Toți fruntașii partidului au fost de față, în frunte cu președintele, d. *Ion Mikhalache* și cu d. *Iuliu Maniu*. D. *Mihail Popovici*, despre a cărui întâmplare am scris în numărul trecut al gazetei, n'a putut fi de față. În numele său a vorbit d. *Dr. Căliman*, vicepreședintele org. brașovene, salutând pe oaspeți.

Au vorbit apoi dnii *P. Andrei*, aducând salut național-tărăniștilor moldoveni, *Pan Halipa*, al basarabenilor. Au urmat dnii *V. Madgearu* și *Dr. Lupu* cari au vorbit despre ceea ce are de gând partidul să înlătuie, arătând totodată slăbiciunea guvernului. A luat apoi cuvântul d. *Iuliu Maniu*, spunând că vom scăpa de rău numai dacă ne vom schimba sufletește, dacă toți vom fi buni creștini „dela cel mai de sus, până la cel mai de jos”. A mai spus că vrea „ca Dinastia să primească sfatul dela oamenii cari sunt rupți din sufletul nostru și toți din osul țaranului român”. Ultimul a vorbit d. *Ion Mikhalache* care a atacat rău de tot guvernul spunând că de pe urma lui „țara a ajuns în pielea goală”.

*

D. *Grigore Iunian* și-a adunat partizanii la Chișinău. S'au ținut mai multe cuvântări și aici. Ultimul a vorbit dsa spunând că legea conversiunii și alte legi de acestea nu vor scăpa țara de necaz. Singura cale care ne va izbăvi, — spune dsa — e devalorizarea Leului care trebuie făcută cât mai repede.

A vorbit apoi de starea de asediu și de cenzură, de pe urma căroră M. Sa Regele nu poate lua la cunoștință durerile și dorințele poporului. A vorbit și de național-tărăniști, spunând că n'au făcut nimic când au fost la putere.

*

D. mareșal *Averescu* a ținut adunare în capitală. Dsa a aranjat mai mult anumite lucruri launtrice, de partid. Se

Iunie niciodată nu a fost sărbătorită cu mai mare însuflețire decât azi.

În numele tineretului premilitar vorbește dl *Ilie Păun*, comandant al subcentrului Brateș.

Urmează apoi defilarea și desfășurarea programului care a fost compus din dansuri, coruri și recitări. S'au remarcat dansurile naționale ale copiilor dela grădina din Vad de sub conducerea d-șoarei *Elena V. Vasilescu*.

Întreg programul, așa cum a fost alcătuit și executat a creat o atmosferă de înaltă sărbătoare națională și mare dragoste pentru preassumpul nostru Rege Carol II.

Ioan Dan
stud.

pare că anumiți fruntași ai partidului dsa sunt cam nemulțumiți. La adunarea de duminică trecută, le-a spus pe față: cu-i nu-i place să plece. A fixat apoi data congresului viitor, care se va ține la 27 Octombrie.

Ce a sosit din Rusia

Lăzi cu acte vechi și osemintele Domnitorului
Dimitrie Cantemir

S'a anunțat încă de mult că vor sosi în țară o parte din lucrurile trimise în Rusia în decursul războiului mondial. Valoarea cea mai mare o are tezaurul. Odată cu el însă au fost trimise și acte cari privesc administrația țării noastre. Dintre aceste cele mai multe se-au fost înapoiate Duminică trecută. Atunci a sosit la Constanța vaporul „Principesa Maria” aducând câteva lăzi cu acte vechi.

Cu același vapor au fost aduse în țară și osemintele unui fost domnitor moldovean, anume Dimitrie Cantemir. Acestea n'au fost duse în Rusia odată cu tezaurul. Cu mult înainte vreme, la începutul veacului al XVIII-lea, a trecut el malurile Nistrului, din priecini vitrege. El a rupt adevărată prietenie de până atunci cu Turcia și a dat mâna cu Rușii lui Petru cel mare. S'a născut însă ceartă și bătălie mare între Ruși și Turci, domnitorul moldovean fiind de partea celor dintâi. Turcii au ieșit însă învingători și atunci Dimitrie Cantemir și-a pierdut domnia. A trecut deci Nistrul împreună cu prietenii săi, și acolo la ei și-a trăit restul zilelor. A murit în vârstă de 50 de ani, în Capitala Țarilor, și acolo a odihnit în cimitirul unei biserici grecești, timp de 212 ani, adevărat până în zilele noastre.

Astăzi odihnește la Iași în Capitala provinciei a cărei Domnitor a fost.

Ce vrea Italia dela Abisinia

Nu se mai termină cearta dintre Italia și Abisinia. Se pare că ea merge înainte după un adevărat plan și unele gazete străine spun chiar timpul când cearta se va schimba în război: în a doua jumătate a lunii August.

Știm că cearta a început astfel. Granița dintre Abisinia și colonia italiană din Africa nu e hotărâtă cumsecade, așa cum e granița dintre două țări europene. Astfel Italia a avut prilejul să spună că Abisiniienii au trecut pe teritoriul ei și că chiar au omorât câțiva ofițeri și soldați italieni. Abisiniienii spun că n'au trecut, și că locul până unde s'au întins e tot al lor.

Acesta e motiv pentru ochii lumii. De fapt Italia vrea pământ rupt din trupul Abisiniei. Vrea o suprafață de 300 de km², tot regiuni bogate de șes. Mai vrea apoi ca să i-se permită să facă o cale ferată care să treacă prin Abisinia, ca să se poată astfel lega două colonii italiene. Mussolini vrea să

profite de ocazie și să-și îndeplinească aceste gânduri. Va reuși? Nu se poate spune de pe acum, mai ales pentru că a mai intrat încă o țară în joc, anume Anglia. Englezii tot cer, de 20 de ani încoace, anumite drepturi dela Abisiniieni. Aceștia văzând că stau rău cu Italianii, au dat Englezilor acele drepturi, Italianii în schimb s'au supărat rău de tot văzând că alții câștigă și ei nu. Mai nou Mussolini a ținut un discurs în care a spus, vorbind despre strălucirea din trecut a Romei, că nimic n'o împiedecă să fie și mâine așa de strălucită. Se pare că a vrut să spună că în curând va câștiga ce are de gând să câștige.

Iarăși ceartă între Japonia și China

De câțiva ani încoace legăturile dintre Japonia și China sunt ca un vulcan. Se potolesc câțiva vreme și iarăși se înfierbântă.

De astă dată vulcanul a izbucnit din nou. Cum? În felul următor. Japonia spune că sunt funcționari și militari cari lucră împotriva ei, mai ales în partea de nord a Chinei. În fruntea acestora se află generalul Yu din Tsien-Tsien. Japonia a cerut Chinei să dea afară pe toți funcționarii și militarii cari lucrează împotriva ei. Totodată a cerut și alte lucruri, despre cari nu se scrie dar se știe că sunt lucruri mari. China a îndeplinit o parte din cererile Japoniei, dar nu pe toate. Supărată Japonia a dat ordin soldaților săi să înainteze spre China, să o silească să-i îndeplinească toate cererile.

Vestea apropierei dușmanilor a stănit fierbere mare în Capitala Chinei. Locuitorii pleacă spre alte regiuni, mai liniștite. Mai ales că s'a auzit la răzvon că vor veni avioanele japoneze deasupra Capitalei și o vor bombarda. Nu sunt atâtea trenuri câți călători ai țării vrea să plece în alte părți.

China a cerut unor puteri din Europa să intervină și să împace lucrurile. Așa stau deocamdată. Cum se vor termina, vor vedea.

Pierderile suferite de România în războiul pentru întregirea neamului

În tranșeele războiului mondial au luptat din partea României 19.843 de ofițeri și 881.000 de mii soldați. Dintre aceștia au căzut pe câmpul de luptă 1827 ofițeri și 9134 soldați. Nu se știe nimic (au murit sau au fost făcuți prizonieri fără să se știe) de 246 ofițeri și 80.700 soldați. Au murit ca prizonieri 149 ofițeri și 63.700 soldați. Au pisrit adevărat de toți 226 ofițeri și 237.799 soldați. Cei mai mulți au murit dela aviație. Vine apoi la rând infanteria, cavaleria, artileria, trupe speciale, marina și serviciul sanitar.

Dintre civili au pierit (despre cari nu se știe sigur) 2338 omoriți de bombe aruncate din avioane și de gloanțele tunurilor. Au murit 1561 au fost răniți. Armatele dușmane au omorât 1446 de civili. La pierderile suferite de țara noastră trebuie să mai adăugăm pe cei morți de boli ivite prin tranșee și în câmp și între civili. Astfel cei morți de tifos, frigiditate și alte boale, morți cari întrec ca număr pe cei dintrăi. În total pierderile de oameni suferite de România în războiul pentru întregirea neamului se ridică la 800 de mii de oameni.

Pregătirea viitorului

Intr'un alt articol vorbind de cunoașterea viitorului, arătăm că deși Dumnezeu îl știe, noi ni-l pregătim după voia noastră cea slobodă. Oă nu este soartă bună, sau soartă rea, ci e așa cum și-o face omul cu voia lui.

De aici urmează că, în mare măsură, noi ne pregătim viitorul.

Să aducem o pildă.

Dumnezeu știe că biserica nu se ridică acum într'un sat, abia va fi terminată, și se va dărâma. Să zicem că oamenii lucrează la ea trei ani. De aceea se va dărâma biserica după trei ani, fiindcă Dumnezeu a știut înainte? A fost soarta ei să se dărâme? I-a fost scris în frunte?

Nu. Ci iată de ce:

Oamenii au săpat mai întâi fundamentele prea puțin adânci. Inginerul le-a spus: săpați mai adânc va fi o clădire mare și grea, trebuie pusă pe temelii țari.

Dar oamenii n'au ascultat: era lucru mai mult și cheltueli mai mari, dacă săpau temelile mai adânc.

Apoi a venit zidul: cărămizile nu erau bine arse, ba au pus în zid și rânduri de cărămidă ne-arsă, și n'au zidit în tencuială de var cu nisip, ci în terciu de pământ galben. Inginerul în zadar le-a spus că zidul ăsta nu ține boltiturile și acoperișul. Oamenii n'au voit să asculte.

Când a fost zidul gata, au dat niște ploi cari au ținut o lună. Inginerul le-a spus să acopere zidurile cu scânduri. Oa-

menii nu i-au dat ascultare. Trebuia la toate lucru și cheltuială mai mare, iar ei voiau să iese cât mai lesne.

Cine a fost de vină că s'a surpat biserica la terminarea turnului? Dumnezeu, care știa lucrul acesta mai dinainte? Dumnezeu le-a pregătit acest viitor? Soarta.

Nu! E limpede! Oamenii și-au pregătit această nenorocire.

Și așa își pregătește orice om viitorul: cu faptele lui. Așa și-l pregătesc și popoarele. Zic unii: soarta unora, sau chiar a unor neamuri e ca totul să le meargă în plin. Pe ce pun mâna, iasă bine, cu noroc. Alții, dimpotrivă, sunt sortiți să n'aibă parte de nici un bine. Toate le iasă pe dos.

Dacă vom băga de seamă și viața singuraticilor oameni și viața popoarelor, vom vedea însă că fiecare își pregătește viitorul său. După vorbele românului: Cum îți așterni, așa dormi. Sau: Cum îți vei săra așa vei mânca.

De-o pildă cu viața din viitor a urmașilor noștri. E prostie să spui: Dacă va vrea Dumnezeu, le va merge, dacă nu, n'avem ce face. Dacă va vrea Dumnezeu, va sta România, dacă nu, praf și pulbere. Dumnezeu vrea orice lucru bun. Dar să-l facem. Dacă noi cei de azi suntem răi, leneși, necredincioși, nu suntem oameni de rânduială, nu punem umărul, fugim de jertfă, alergăm după bunul nemuncit, — zadarnic așteptăm dela Dumnezeu zile fericite pentru copiii noștri. Noi ne facem cu mâna noastră o casă, la temelul căreia nu punem piatră, nici lemn tare, ci pu-

tregai. Cum va dăinui casa, în care să trăiască fericiți copiii noștri?

Nu, viitorul noi ni-l pregătim. Cu ajutorul lui Dumnezeu, de bună seamă.

Dar întâi cu munca, hărnicia, cinstea și dragostea noastră de jertfă.

Dela Secțiile „Astrei“.

Intruniri colegiale

La sfârșitul săptămânii trecute (sâmbătă în 15 l. c.) s'au întrunit la Blaj absolvenții de acum 40 de ani ai liceului de aici. Amintim că din această serie face parte și pâr. canonic *Dr. Victor Macavelu*, vicariul sf. Mitropolii de Alba-Iulia și Făgăraș.

— Marți, în 18 l. c., s'au întrunit absolvenții de acum 30 de ani ai liceului de aici. Dintre blăjeni fac parte din această serie pâr. canonic *Ioan Moldovan*, d. *Ion Popu-Câmpeanu*, profesor și d. *Gheorghe Faina*, profesor.

Intrunirile de mai sus, a unor elevi cari au făcut școală în timpuri când dragostea de carte se împletea cu dragostea de neam și luptau pe o formă pentru amândouă, au avut ceva înduioșetor. Nu încercăm să prindem noi acest simțământ. Il publicăm mai bine așa cum l-au prins cei întruniți, în slove de aducere aminte:

Absolvenții din 1894/5 — câți mai suntem în viață — întruniți azi, după 40 de ani dela absolvire, în Cancelaria liceului din Blaj, câțiva fiind absenți — reamintindu-ne anii de școală, — ani de strengărit dar și de muncă — ani de entuziasm, și de „grevă“ pentru gânduri naționale — anul cu bucluc al fotografiei în grup, cu inscripția: „Venim, vom lua în foc ne vom scâlda pentru idealul național“ etc. etc.

Prezentăm omagiul nostru și recunoștința noastră bătrânului liceu, dorindu-i ca să prospere înainte — în creșterea de caractere și de oameni devotați idealurilor neamului și bisericii.

*

Subemnașii, cari am terminat studiile la acest liceu în anul 1904/5, ne-am întrunit azi în al 30-lea an dela despărțire, în cancelaria liceului, pentru a ne exprima sentimentele de recunoștință și omagiu față de școala care ne-a ocrotit în anii tinereții și ne-a pregătit pentru lupta vieții.

Am plecat de aci acum 30 ani scriind pe tabloul cu fotografii următoarele stihuri celebre:

„Avem un vis neîmplinit, copil al suferinții

De jalea lui ne-au răposat și moșii și părinții“.

Trăim câteva momente de bucurie în preajma visului împlinit.

Ungaria va avea un rege?

Primministrul Ungariei, d. Gömbös a spus în fața deputaților că dorește să vină pe tronul Ungariei un rege puternic și care să-și spună toate puterile în slujba țării sale. Spun unele ziare că l-ar vrea de rege pe Arhiducele Albrecht, ai cărei strămoși duc până la Arpad. Un membru al familiei de Habsburg care a domnit înainte de războiu, n'ar fi bine privit deoarece i-s'ar naște pofta să unească Ungaria cu Austria și să ceară înapoi provinciile rupte din trupul fostei împărății.

Iubiți cetitori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

„Fetița orfană“ la București

Piesa de teatru pentru copii a dlui A. Lupeanu-Melin, jucată la București la „Opera Română“

Dintr'o scrisoare, primită dela București:

„In ziua de 24 Maiu 1935 am reprezentat piesa „Fetița orfană“ pe scena „Operei Române“ din Capitală, în fața unei săli supra populate. Efectul a fost extraordinar și a captivat publicul atât de tare, încât s'au luat demersuri, să se facă o serie întreagă de reprezentațiuni, la cari să se perinde toți elevii Capitalei. Inițiativa a luat-o profesorul Marelui Voevod Mihai, care fiind reținut acasă la întâia reprezentare „urmează să fie prezent la a doua“. — *Octavian I. Pop*, inspector școlar.

Di Oct. I. Pop este compozitorul care a dat textului muzica cea mai nouă. Cea dintâi muzică a „Fetiței orfane“ a fost a d-lui Nic. Oancea profesor la București și conducătorul corului patriarhiei.

Șire din altă scrisoare dela București:

„Inchipuește-ți dragă, că „Fetița orfană“ a dlui Melin, a luat sărăcuța desaga și pe drum greu, pe vreme rea, între tunete și fulgere, a ajuns la București. Era mică, flămândă, desculță și cu rochiță numai sdrențe. A nimerit în loc bun, într'o casă mare unde erau atâția oameni de nu găsi ai un loc gol. S'a tânguit biata fetiță, și-a spus durerea și a câștigat simpatia tuturor din sala „Operei Române“. Eu eram în loje cu părinții și copiii mei. (Soțul meu avea o comunicare la Institut).

A fost un spectacol din celea mai frumoase. Au jucat numai copii mici. A fost montată cum numai cu decorurile Operei poate fi montată. Muzica frumoasă, ușoară, melodiasă și românească. Copiii instruiți de par'că în fiecare zăcea un artist. Costumele minunate. Pitiții în marou; ielele în vâluri sure-prăfuite; Marțolea cocoșată și strămbă, cu nas mare, cu ochelari, cu fustă și basma roșie; zefirul albastru; greerul în taftaneagră din creștet până'n tălpi; zinele în alb; crăiasa adusă în car

de aur; Dumineca o călugăriță albastră. Să fil auzit tu „zefirul“, „greerul“ și „crăiasa“, ce voci splendide aveau. Și-apoi ori ce mișcare a lor era balet. Baletul piticilor, al ielelor, al zefirului, al trandafirilor — ăsta mai ales, era o minune. Refletoarele schimbau tot felul de culori. Era feeric, era un vis frumos.

Pâr. protopop Attenie și cu mine regretam că nu era di Melin de față să vadă“.

Gabriela Dr. Banciu

A sărit cu parașuta dela o înălțime de 7 km. 1/2. Cel mai priceput parașutist (care sare dela înălțimi cu un aparat în formă de umbrelă) din lume e un rus numit Kozulla. A sărit până acum de vreo 150 de ori, dela înălțimi de 6-7 km., ajungând totdeauna cu bine la pământ. Zilele trecute a sărit dela o înălțime de 7 km. 1/2, și are de gând să sară și de mai sus.

Italia cumpără grâu românesc. Mussolini își pregătește țara temelnic de război. Cumpără deocamdată tot ce trebuie trupelor. Dela noi a cerut grâu, vagoane multe. Cu toate că nu spune, se știe că grâul cerut acum e pentru soldații trimiși în Africa în vederea războiului cu Abisinia.

Câtă plată ia un ministru englez. O mare gazetă străină spune că un ministru englez primește două milioane jumătate Lei pe an. Tot atât primește și primministru. Cine are însă vreo slujbă de onoare (lord, cancelar de ex.) primește îndoit.

Și-a anunțat singur moartea. Un general ungur, cu numele Marton Parupka, a trimis tuturor pretinilor și cunoștilor veste scrisă că a murit. A plătit apoi niște groșari ca să-l îngroape, și după ce totul a fost aranjat a plecat acasă și s'a spânzurat de zăvorul ușii. Și-a pierdut se vede mințile la bătrânețe.

S'a întors din Rusia după 20 de ani de pribegie. Țăranul Teodor Țofei de fei din com. Polana de sub munte (j. Maramureș) a fost făcut prizonier de Ruși tocmai la începutul războiului. De atunci începând a cutreerat toată întinderea Rusiei, ducându-o mai mult rău decât bine. Pretutindeni a purtat cu sine dorul de casă, de familie și de moșie. Din pricina acestui dor n'avea decât un singur gând: să facă ce-o putea și să se întoarcă la căsuța sa de sub poala muntelui. După multă trudă dorința i-s'a împlinit. Săptămâna trecută a ajuns acasă, dar aici a dat peste altă durere. Legile țării l-au declarat mort, iar nevastă-sa s'a măritat cu altul și nici n'a vrut să-l mai recunoască, ba l-a dat și pe mâna jandarmilor, cari nu l-au lăsat slobod până a venit tot satul să garanteze că acesta e într'adevăr Teodor Țofei. Acum umblă pe la ministere să vadă n'ar putea face ceva ca legile țării cari l-au declarat mort, viu fiind, să-l învie iar.

Intr'o comună din jud. Cluj au ars 12 gospodării. Spre stăruitul săptămânii trecute au ars în com. Bălcești (jud. Cluj) 12 gospodării. Focul a început la școala primară, s'a întins apoi la localnța sateanului Gavrilă Pop și apoi la vecini. La locul nenorocirii au plecat pompieri din Cluj. Prefectul județului a dat poruncă locuitorilor din vreo cincisprezece comune să meargă să ajute la stingerea focului, care cu mare greutate a putut fi stins.

Și-a găsit copilul pierdut acum sunt 17 ani. Locuitorul Gheorghe Barbonța din com. Sărând jud. Bihor plecând la război acum sunt 17 ani și-a lăsat acasă nevasta și doi copii mici. Intors acasă după patru ani de străinătate, și-a găsit casa pustie. Nevastă-sa a murit, iar cei doi copii au fost duși la un

orfelinat. Pe unul dintre copii l-a găsit încă atunci. Celalalt și-a pierdut urma și zadarnic a fost căutat pretutindeni. El a fost găsit în primăvara aceasta, deoarece a trebuit să se prezinte la recrutare. Vă puteți închipui bucurie tatălui.

O cruce crescută de sine în trunchiul unui fag. D. avocat dr. Nicola Andrei din Iara a cumpărat dela un Moș niște lemne de foc. Un trunchiu de fag bătrân n'a putut fi tăiat ca și celelalte. Pe o anumită lungime nu prindea de el nici săcurea nici firezul. S'a încercat atunci mai sus și mai jos și numai astfel a putut fi tăiat. Când să crepe lemnul tăiat, tot astfel au pățit. Săcurea n'a prins decât într'un singur loc. Lemnul a fost crepat în două părți egale. Pe suprafața flecăreia din părți s'a găsit câte o cruce frumoasă, lungă de 25 cm. și lată de 10 cm. Crucile crescute dela natură în inima unui fag bătrân precum și faptul că lemnul n'a putut fi tăiat decât într'un anumit loc, ca crucile să rămână întregi, sunt privite de oameni ca un adevărat semn dumnezeesc.

Preoții n'au voie să poarte reverendă în Turcia. Încă înainte vreme s'a votat de către Parlamentul Turciei o lege care oprește pe preoți de a mai purta uniforma cerată de cultul lor. Nu o vor mai putea îmbrăca decât în timpul slujbelor bisericesti. Această lege s'a aplicat cu ziua de 13 a l. c. În ziua aceea, nici un preot n'a mai fost văzut pe străzi.

Un ceas urlaș. Cetim într'o gazetă străină ca în curând se va instala la Marsilia un cias urlaș. Ciocanul care bate are o greutate de 96 kg. și se va auzi până la o depărtare de 9 km. În timpul nopții ceasul va fi luminat pentruca să se poată vedea de departe.

Congresul general al Maseriașilor, Comercianților, Industriașilor și Muncitorilor Români din Ardeal și Banat, se va ține la Timișoara, duminică în 30 Iunie a. c., sub patronajul dlor miniștri Al. Lapedatu și I. Nistor. Participanții se bucură de o reducere de 50% pe C. F. R. precum și de gratuitate pe tramveele electrice ale orașului. Adunarea va avea loc la sediul Asociațiunii, Timișoara str. Eminescu nr. 4.

S'au ciocnit două vapoare pe Dunăre. În decursul nopții de duminică spre luni s'au ciocnit două vapoare pe Dunăre, în apropierea capitalei Serbiei. Tocmai s'a fost lăsat o ceață deasă asupra fluviului, încât nu-și vedeai mâna. Din fericire n'a fost nici un mort și nici un rănit. Vapoarele s'au ciocnit puternic și s'au stricat în multe părți, dar fiind aproape de țarm nu s'a întâmplat nici o nenorocire.

Secetă în alte țări. Un val puternic de căldură s'a întins și peste țara noastră. În alte părți însă seceta e și mai cumplită. Din Turcia vine știre că din pricina căldurii a fost nimicită aproape întreagă recolta de grâu, tutun și sfeclă de zahăr.

Cât se cheltuiește cu un ocaș la zi. Depunții dela închisoarea Tg. Ocna au fost în greva foamei mai multe zile. Pricina grevei a fost felul de mâncare. Pentru fiecare deținut Ministerul dădea la zi 3 Lei 30 bani. Mâncarea ce se putea face cu acești bani nu era mulțumitoare. În urma grevei Ministerul a mărit suma, dând pentru fiecare deținut 6 Lei la zi.

Un cal turbat mușcă o herghelle întregă. Calul sateanului Iosif Pop din com.

Caraeșu (jud. Sălaj) a fost mușcat de un câine care arăta semn de turbare. La 15 zile după aceea, calul a turbat deabinelea căci stăpânul său nu l-a dat nici o îngrijire. În ziua când a turbat calul era tocmai la pășune, în mijlocul herghellei. Infuriat de boala cea grea a sărit la ceilalți cai și a mai mușcat vreo 15. El a fost împușcat cu greu de jandarmii satului iar ceilalți li-s'au dat îngrijirile de lipsă.

A explodat o cutie cu țigări de foi. Un fumător din București a intrat la o tutungerie să-și cumpere niște țigări de foi. Când băiatul care servea l-a întins cutia, s'a produs o explozie puternică. Ferestrele tutungeriei au fost sparte iar băiatul și clientul au fost răniți. Se crede că un răufăcător dela fabrică a pus material de explozie în cutie. Nu și-a dat seama ce binefacere e pentru el că are de lucru de pe urma căruia poate trăi, când atâția alții ar munci și n'au unde.

Furtună cumplită în Franța. Ne-a sosit știre dela Paris că o furtună puternică a băntuit pe acolo. Copacii au fost scoși din rădăcini, firele electrice și telefonice rupte. După furtună a urmat o ploaie mare. Pe unele străzi curgeau șiroaiele ca râurile.

Un autobuz a fost jefuit de bandiți. În nopțile trecute, un autobuz a plecat din Cernăuți spre Storojineț. Ajuns în câmp deschis, a fost oprit de patru bandiți mascați. Cu revolverele întinse spre plepturile călătorilor l-au silit să stea nemișcați luându-le tot ce aveau cu ei, atât obiecte cât și bani. Au plecat apoi în întunecul pădurii din care au ieșit, ca să folosească în lenevie truda multă a cinstiților călători.

A dat boala între soldații italieni din Africa. Am scris în alte numere ale gazetei noastre că Mussolini trimite mereu soldați în Italia pregătindu-se de război cu Abisinia. Mai nou primim știrea că a dat boala între soldații italieni de acolo. Mulți au fost aduși înapoi, în Italia, în stare gravă. Unii dintre ei au murit.

Când n'al pace în casă. Invățătorul Gh. Cara din com. Hipiceni jud. Botoșani, o ducea rău cu nevastă-sa care iubea pe altul. Aproape în fiecare zi se certau împreună. Săptămâna trecută ea a vrut să-l părăsească. Tocmai își strângea ce avea de luat ca să plece în altă parte. Bărbatul său s'a infuriat atunci așa de tare încât a tras cu revolverul asupra soției sale omorându-o pe loc. Și-a pus apoi capăt zilelor de frica legii. — Iată unde duce cearta din casă.

După 48 de ani de temniță. Zilele trecute a fost eliberat dela închisoarea din Roma italianul Demetrio Vanucci. El a fost întemnițat pe viață acum sunt 48 de ani pentrucă și-a omorât nevasta. S'a purtat însă bine și acum Regele l-a iertat de pedeapsă. Când a părăsit închisoarea și a văzut pe stradă tramvaie și automobile, apoi radio și aeroplan, a rămas foarte ulmit căci înainte de a intra el la închisoare nu erau asemenea lucruri.

Două aeroplan se ciocnesc în aer încinse de flăcări ele se prăbușesc la pământ

Vinerea trecută s'au ciocnit în aer, în apropierea Capitalei, două aeroplan. Amândouă erau aeroplan de vânătoare, și puteau să zboare cu o viteză mai mare de 350 km. pe oră.

Intr'unul se afla un locotenent, pe nume Ostapov, de 30 de ani, căsătorit

Cum să cruțăm?

În școală foarte mult s'ar putea lucra pentru cruțare, nu cu cuvântul și cu sfatul, ci dând învățătorul bunăoară astfel de teme spre rezolvire elevilor săi:

Un bărbat a început să umble la cărciumă și să fumeze când era de 20 ani. Pe tutun, hârtie și chibrituri cheltuiește la săptămână 30 Lei, pe beuturi la cărciumă 40 Lei. Câți bani ar fi putut cruța bărbatul acesta dacă în curs de 30 ani n'ar fi cheltuit 70 Lei la săptămână pe astfel de scopuri ci numai 30 Lei?

Rezolvire: Fumatul la săptămână 30 Lei.
La an $52 \times 30 = 1560$ Lei, în 30 de ani $1560 \times 30 = 36.800$ Lei.

Pe beuturi la săptămână 40 Lei.
La an $52 \times 40 = 2080$ Lei în 30 de ani $2080 \times 30 = 62400$.

Total 109.200.

Adecă fără camete suma e de 109.200 Lei.

Dar să presupunem că acest bărbat nu se lasă cu totul de beutură și de fumat, ci cheltuiește la săptămână pe toate aceste 30 Lei. La ce sumă ajungem în felul acesta? Așadar cheltuiește la săptămână 30 Lei, într'un an 1560 în 30 de ani 46.800 Lei. Dacă această sumă o subtragem din cea de mai înainte adică din 109.200 rămânsum suma de 59.409 Lei. Dacă mai adăugăm la această sumă și cametele și cametele cametelor socotite numai cu 3%, ajungem la o sumă de dreptul uimitore. Doamne, câte familii s'ar scăpa de neazuri cu o astfel de sumă de bani!

În forma aceasta ar trebui să lucreze familie și școală împreună mână în mână pentru dezvoltarea simțului de cruțare la copii.

Cruțarea propriu zis începe numai când omul agonizează însuși. Dară începutul ar trebui să se facă așa, ca să dăm fiecărui om tiner care un libel de depunere. Iadatăce depune cineva cât de puțin, se naște în el pofta de a fi cruțător. Bine știind doară că pofta vine mâncând. Cel ce a pus odată mâna pe un astfel de libel și vede cum îi crește banii fără de nici un lucru, asemenea arbo-

mai anii trecuți, iar în celălalt era plutonierul Nagacinski. Ei au primit ordin să facă o temă de luptă. Plutonierul trebuia să urmărească pe locotenent și să-l doboare la pământ cu focuri de mitralieră. Locotenentul în schimb trebuia să se apere. În fiecare aeroplan se găsea câte un aparat de fotografiat pe care se imprimau toate mișcările piloților. Tot învărtindu-se unul în jurul altuia, unul urmărind pe celălalt care se apăra, deodată s'au ciocnit puternic. Aeroplanelor au luat foc pe loc, s'au sfărâmat și au pornit țandări spre pământ. Se crede că plutonierul a murit încă în clipa ciocnirii. Locotenentul a sărit cu parașuta. Din nenorocire s'a acățat de aeroplan, s'a rupt centura care-l ținea legat, iar el s'a prăbușit la pământ, rămânând mort pe loc.

Această nenorocire a produs multă durere și multă îngrijorare.

reului care a prins rădăcină bună, tot mai tare se îndrăgește de cruțare. E în deoabete cunoscută cât de greu e să începi ceva; tot începutul e greu, dar e mai greu începutul cruțării. Când începe băiatul mai dintâi să câștige și-și primește plata, nu știe el, cum să răpună mai iute banii, par'că îl ard banii la mâni nu alta; își cumpără o țigaretă, și deși i-se face rău când țighite mai întâi fumul, nu-i pasă, doar prin aceasta se ridică peste cei de seama lui și devine holteiu, vezi doamne, apoi se duce la cărciumă și bea o porție de vinars ori o sticlă de bere, doară el este om cu bani, și mâne iarăși câștigă; — și așa mai departe învață multe răvuri rele de cari apoi nu mai poate abdice, ba la urma urmelor chiar ele îi poruncesc. Ei dar pentru îndestulirea acestor poftes trebuie bani, bani și iarăși bani; poftetele i-se tot înmulțesc, pe când banii nu în aceeași măsură ca poftetele, ori dacă i-se înmulțesc în aceeași măsură, trece vremea burlăciei, și atunci din acelaș venit, are să susțină mai multe persoane. Cător însurăței nu le-a părut mai în urmă rău că în burlăcie n'au pus nimic la o parte! Dacă mai târziu voiau să ajungă la creangă verde, nu puteau, căci nimenea nu le dădea împrumut, deși se legătuiau în fel și formă că așa și așa vor fi de cruțători, căci multă înțelepciune este în vorba românului care zice că

„decât să-ți dau și să ne sfădim,
mai bine tot prieteni să fim”, și

„Calul bătrân, un măestru
Nu-l poate învăța în buetru”.

căci ea au înveți la timerețe nu știi la bătrânețe. Mai adăuge încă la toate aceste o căsătorie făcută în grabă și pe neocotite — și nici cu 6 boi nu-l mai scoți pe un astfel de nefericit din sărăcie.

Închipuiți-vă acum un tiner treaz, cum-pătat și cruțător, care știe să-și calce pe inimă, și în zilele scime ale tinereții sale, când este plin de voie și de sănătate se gândește și la ziua de mâine, la viitorul său nesigur! Dară nu toți sunt într'o formă de cuminte; unora le vine mintea numai când le iasă maseaua înțelepciunii; însă nici când nu e târzie îndreptarea. Abunăseama că multă tărie de suflet se recere pentruca să-și predea omul cruțările de peste săptămână la anumite zile la cassa de păstrare, și-ți trebuie și mai multă tărie sufletească și stăpânire de sine, ca la anumite ocazii, când ai lipsă de una și de alta, să nu mergi la cassa și să scoți ceace ai depus. Și chiar această tărie sufletească și stăpânire de sine le lipsește celor mai mulți! *Ne-am învățat de copii să ne împlinim toate poftetele, să nu absicem de nici o plăcere și de aceea nu ne putem birui poftetele mai târziu.* Și apoi o trebuință naște alta, și în urmă ne vedem înconjurăți de sute și mii de trebuințe, și de poftes cari toate trebuie implinite. Eu însă cred că e mai fericit cel ce nu cunoaște atâtea trebuințe și are foarte puține pretenții, decât cel ce nu știe pe cari să le îndestulească mai întâi. Cartile și palatele cele miunate nu acoper mâniașirea sufletului, și nici vesmintele cele frumoase viermele ce încontinuu ne roade sănătatea.

Părinților, dedați-vă așadar copiii încă de micie la cruțare: învățați-i să grijească de toate ce le au la îndemână, de vesminte, de încălțăminte, de lucrurile din casă; învățați-i să pună la o parte tot banul ce-l primesc; învățați-i să se știe stăpâni pe sine și câteodată faceți-i să abdice și de plăcerile iertate, și atunci fericirea copiilor noștri va fi asigurată!

Citiți „UNIREA POPORULUI”

Cum să se clădească o casă

I.

Cutrecerând satele din diferitele părți ale țării vezi felurite forme de case, unele frumoase, curate, dar cele mai multe necorespunzătoare pentru traiul întregii familii și pentru nevoile economiei plugarului.

În Ardeal în parte, mai ales acolo unde locuiesc sașii, casele sunt mari, încăpătoare, dar prea greoaie, prea costisitoare. În cea mai mare parte a țării se fac casele așa cum li taie capul pe zidar și proprietar, fără a se ținea socoteala de loc, de numărul celor care locuiesc, de mărimea economiei, de unde sunt așezate: șura, grajdul, cotețele.

În casele joase, cu ferestri de o șchioapă, din pământ, sănătatea celor care locuiesc în ele se macină cu vremea.

Nu pnte oricine să-și aibă o locuință așa cum ar dori, dar nici una ca vai de ea. Nu în fiecare parte a țării se poate face un fel de case, ca după ținuturi. La munte într'un fel, la deal în alt fel iar la șes altmintrenea și din alte materiale.

Mergând numai prin Munții Apuseni, vezi case mici din lemn așezate lângă stânci de piatră, case prin care quere vântul iarna, iar vara troznesc de căldură. Îți pui întrebarea de ce nu se pot face din piatră, care se află atâta și care nu costă nici un ban, nici barem cât lemnul? E aicia și firca românului de a se lăsa ușor de un lucru moștenit. Dacă moșii și părinții au trăit așa, oare noi nu putem trăi tot așa, auzi răspunsul.

Atunci când cineva se apucă de facerea unei case trebuie să se țină seamă de 1. mărimea casei după numărul familiei și a nevoilor ei, 2. de mărimea pungei sale. 3. Materialul din care se face casa se va alege după locul unde ne aflăm. Dacă suntem la munte se va alege piatra sau lemnul pentru casele așa zise de *paianță*, care înăuntru se umplu cu cîrpioci sau pământ. Dacă suntem la deal vom folosi fie piatra fie cărămida arsă.

Pereții din pământ sau mușle îngrădite și bătute cu pământ nu trebuie să se mai facă, deoarece casele nu sunt sănătoase, nu țin mult, deși snt mai călduroase.

La alegerea locului pentru clădirea casei se ține seamă de unde este grajdul, șura, șoproanele pentru a nu fi prea îndepărtate, pentru a se putea umbla în voie la ele. Niciodată casa nu se va așeza prea aproape de grajdul vitelor, de cotețe. 5. Se va așeza cât se poate ca soarele să bata toată ziua în ferestrele casei. E o zicală: acolo unde nu intră soarele intră doctorul.

Iatr'un sat adeseori casele sunt așezate deanapoda, grajdul sau șura unui vecin vin în dreptul casei celuilalt așa că doară o scântecie este deajuns ca să se întâmple o nenorocire.

Pentru o familie de 4—6 persoane cu o avere mijlocie de la 7—20 jugăre, trebuie cel puțin trei odăi, una dinainte, tindă și cămară, dintre cari două să poată fi locuite iarna. Pe lângă aceasta fiecare casă trebuie să-și aibă pivnița ei pentru păstrarea atâtor lucruri iarna cât și vara.

Se ține totdeauna seamă de pământul pe care clădim, dacă e pietros, pietriș, nisip, pământ gras, moșilă, pentru ca pământul să nu cedeze din cauza apăsării pereților, să se surpe.

Un plan de casă cu trei odăi dau mai jos.
Pivnița. Să se facă o pivniță de 5 pe 4 m. înaltă de 220 cm., grosimea pereților, fie de piatră, fie din beton sau fie din amândouă, să fie de 50 cm. În nici un caz pereții să nu se facă din cărămidă. În pământ să se bage e o jumătate m., deci se vor săpa 45 m. cub

pământ. Un om ce sapă și arună o jum. m. cub, putând în 10 ore pe zi săpa și aruna 5 m. cubi, iar pentru săparea pivniței sunt de lipsă 9 oameni într'o zi.

E lipsă pentru această pivniță de 20 m. cubi piatră sau 22 m. cub beton sau 103 saci de ciment, 11 m. cub nisip și 17 m. cub pietriș. S'a socotit că pivnița are 2 ferestre de 40 pe 30 cm. și o ușă de 2 m. lată și 2 m. înălțime.

La facerea betonului se iau 2 saci de ciment pentru un sfert m. cub nisip și o jum. m. cub pietriș. Betonului i-se dă apă astfel ca să nu fie prea moale nici prea tare. este bun atunci când apa iese sub bătăia mâinilor puțin deasupra. Betonul se face pe o arde dreaptă, din scânduri prin amestecarea nisipului bine cu pietriș și apoi cu apă. În timp de o oră cimentul trebuie turnat în forma zidului căci se întărește, formă ce se face din scânduri și caferi care apoi se folosesc la acoperiș.

Pentru ca zidul să nu fie umed se pun în beton diferite materiale luate gata din prăvălie sau se pune la desfacerea zidului dintre pivniță, fundament și pereții casei *hârtie gudronată*. Intrarea în pivniță se face prin trepti de piatră sau beton fie scoși în afară, fie băgați în pivniță după cum îi coavine locului și omului.

Intr'un alt articol urmare.

P. B.

Plante folositoare

În continuare cu cele scrise în numărul trecut ai gazetei, cu privire la strângerea și uscarea plantelor medicinale pe cari Secția Agricolă a județului dorește să le cumpere, dăm în cele ce urmează instrucțiuni pentru strângerea altor plante medicinale cari se vor cumpăra.

1. *Flori de mușetel-romaniță*. Crește sălbatică pe câmp, pe lângă drumuri și în locuri cultivate. Are florile galbene cu petale albe și miros plăcut. Se culeg florile cu cel mult un centimetru coadă și numai până la sfârșitul lui Iunie, oăci după acest termen cresc alte soiuri de romaniță (câinești) cu mirosul neplăcut și cari nu se pot folosi. Se usucă în umbră sau mai bine în poduri, pe hârtie sau cearceafuri curate, în straturi subțiri. — Florile bine și frumos uscate se plătesc cu lei 15—20 kgr., după calitate.

2. *Foi (frunze) de plumănărică petată*. Crește sălbatică în păduri umbroase și în văi umezi. Se poate cunoaște după petele albe de pe frunză. Se culege fără coadă și se usucă repede la umbră. Numai florile uscate cu culoare verde sunt de folos, foile negrite nu. Kgr. se plătește cu 6 lei. O persoană poate culege și usca într'o săptămână 100 kgr.

3. *Coditele dela fructele de vișin sălbatic sau cireșe păsărești*. Crește sălbatic în păduri, la fel ca și cireșul cultivat. Se culeg fructele din cari se poate face ca și din prune vinars. Mustul stors din cireșe servește ca o beaură răcoritoare. Din fructe se mai poate pregăti liotar (jem) ca și din prune. Coditele se usucă la soare sau umbră. Le cumpărăm cu 20—28 lei kgr.

4. *Chimn*. Sămânțele bine coapte se usucă la soare și le cumpărăm (fără pleavă) cu 20 lei kgr.

5. *Flori de albăstriță*. Crește sălbatică în holde de grâu, de culoare albastră, se folosesc numai petalele florilor fără caliciu și se usucă la umbră. Plătim kgr. cu lei 100.

6. *Flori de mac sălbatic*. Crește prin grâu și la marginea holdelor sămănate cu grâu. Are florile roșii, purpurii. Se folosesc numai petalele roșii (florile roșii). Cumpărăm kgr. cu 30 lei.

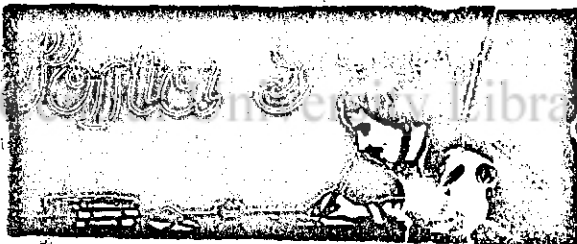
7. *Rădăcină de odolean*. Odoleanul crește prin fâneațe umede, păduri umbroase, pe lângă paraie și râuri. Se adună în luna Septembrie rădăcina. — Se usucă la soare sau se predă crudă Secției Agricole spre uscare. Prețul: uscate 45 lei kgr. crude 3 lei kgr.

8. *Nalbă*. Plantă cunoscută cu frunzele în formă de palmă cu 5—7 frunzulițe. Are florile mari, roșu—purpuriu. Se culeg florile cu caliciu sau fără caliciu și se usucă la umbră. Prețul cu caliciu 40 lei kgr. fără caliciu 100 lei kgr.

Condițiunile de preluare pentru plantele descrise mai sus, sunt aceleași ca și pentru plantele medicinale descrise în numărul trecut ai gazetei, plătinându-se imediat la preluare.

Ar fi bine ca aceia cari se ocupă cu strângerea acestor plante să ne anunțe (Secția Agricolă—Blaj) printr'o carte postală, ce plante culeg și cam ce cantitate.

Ing. agr. Victor Frâncu

Am primit câte 150 Lei dela următorii: Parohia Topa de Criș, Traian German, Vasile Nan, Nicolae Maier, Pușcaș Pompeiu, Iustin Pop.

Alte sume: Cismaș Ștefan 100; Bula Traian 50; Biserica Fildul de mijloc 1170; Vasilica Pop I. Gligor 100; Petre Romoniță 80; Gavril Mărginean 300; Of. parohial Derside 990; Tocșa Mihail 75; Filip Ioan 120; Vasile Marian 40; Gavril Borcea 20; Jiman Ilisie 40; P. Vasile Berinde 200; Ioan Mibica 120; Timbuș Ioan 200.

„ASTRA”. Despărțământul Județan Blaj

Nr. 71—1935.

Convocare

Membrii cercurilor culturale ale Despărțământului Blaj al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, precum și iubitorii de învățătură și lumină, sunt invitați să participe la *Adunarea generală anuală* care va avea loc Luni, 24 Iunie 1935, (la Sânziene) în comuna Spini, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. La ora 9 dimineața ascultarea Sfintei Liturghii în biserica parohială și a predicii ocazionale rostită de pâr. D. Neda.
  2. La ora 3 după masă deschiderea adunării în școala comunală.
  3. Rapoartele anuale ale comitetului și alegerea comisiei de verificare.
  4. Conferință pentru popor a dlui Dr. Coriolan Suciu, profesor la liceul de băieți din Blaj.
  5. Serbări populare, expoziție de copii (1—3 ani) concursuri de porturi și jocuri naționale și de gospodării țărănești model (la fața locului).
  6. Rapoartele comisiunilor și eventuale propuneri.
  7. Alegerea noului comitet al Despărțământului.
  8. Impărțirea premiilor și închiderea adunării.
- Blaj, din ședința comitetului ținută la 28 Mai 1935.

Președinte Secretar
ss. A. Lupeanu-Melin ss. Dr. Coriolan Suciu

Redactor: IULIU MAIOR

Citiți și răspândiți
„UNIREA POPORULUI”

„Fetița Orfană”

Ferie muzicală în 2 acte.

Text de A. MELIN

Muzica de N. OANCEA

Piesa de teatru pentru tineretul școlar, primită atât de calduros prețutindeni și reprezentată în sute de sate și orașe, poate fi ușor reprezentată ori unde.

Notele muzicale pentru cântările din text, au apărut de curând și se află de vânzare la

Prețul

Librăria Seminarială din Blaj

Cartea cu textul . . . Lei 10
Notele, 8 pagini mari, . . . 20

La comanda prin poștă, banii se trimit pe înaintă, prin mandat postal, la cari se adaugă 5 Lei pentru porto. Cu ramburs nu se trimite.